

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis Universa, Complectens Omnia Morum Præcepta, Et Principia Decisionis Omnium Conscientiæ Casuum, Suis Quæque Momentis Stabilita

Ad usum Parochorum, & Confessariorum

Continens Tractatus De Virtutibus Moralibus, De Justitia Et Jure Et De
Contractibus

Antoine, Paul-Gabriel

Ingolstadii, MDCCXXXIII.

VD18 90392159

Cap. V. De Circumstantiis Restitutionis, & Ordine in eâ servando.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40993

tenentur deferre ad hoc, ut Dominus habeat mulctas, sed solum ut non patiatur damnum. Alii probabilius affirmant; quia videntur constitui tum ut impediunt damna, tum etiam ut deferant damnificatores, præsertim cum id expediat ad avertenda multa damna, quæ alias fierent sublato metu mulctarum: unde non deferendo peccant contra officium, & contractum, vel quasi contractum; sicque tenentur restituere mulctas pecuniarias, quas perciperent Domini ex delatione sibi Jure debita.

CAPUT V.

De Circumstantiis Restitutionis, & ordine in ea servando.

Q. I. *Quinam res debet restitui?*

Resp. **C**Ei, à quo accepta, vel ablata fuit, modo sit Dominus rei, vel habeat Jus eam detinendi, vel custodiendi, administrandi, &c. vel ea utendi &c. Qualis est conductor, commodatarus, depositarius, & similes: quia illi fieret iniuria, cum habeat Jus rem possidendi, vel detinendi, custodiendi, eam utendi, &c. Res autem aliena ablata furi, restitui debet non furi, sed Domino: quia fur non habet Jus eam possidendi, sed Dominus; admonito tamen fure, ne perseveret in peccato, putans se teneri restituere, vel ne iterum restituat cum suo damno.

Quòd

Quod si is, cui restitutio facienda est, mortuus sit, fieri debet hæredibus ejus; quia hi succedunt in omnia jura defuncti. l. 62. ff. de Reg. Jur. & l. 37. ff. de Acquir. vel omit. hæred. ibi: *Hæres in omne Jus mortui, non tantum singularum rerum dominium succedit.* Si autem post diligentem inquisitionem hæredes cognoscere nequeant, debet restitutio fieri pauperibus, juxta dicta de bonis, ac debitis incertis.

Q. 2. Quo tempore fieri debet restitutio?

Resp. Statim, quantum moraliter fieri potest. *Est communis.* nam præceptum restitutionis est primario negativum, prohibet enim detentionem rei alienæ, vel alteri debitæ invito rationabiliter Domino, & sic obligat semper, & pro semper. Solutio verò debitorum ex contractu fieri debet tempore, de quo inter contrahentes expressè, vel tacitè conventum fuit: eo transacto, si debitor sine justa causa non solvat, iniuriam creditori infert, & tenetur compensare totum damnum hinc obveniens, etiamsi creditor solutionem non exigat, ex l. 12. *Cod. de contrah. stipul.* nam creditor habet Jus accipiendi tunc solutionem: & ipsum tempus præfinitum pro creditore interpellat, c. ult. *de Locat.* si tamen debitor paratus sit tempore constitutoolvere, sed creditor vel absens sit nullo procuratore relicto, vel præsens recipere nolit, tunc debitor non tenetur de damno postea eveniente, nec de pœna statuta.

Tom. II.

M

Quod

Quòd si nullum tempus solutioni debitorum ex contractu expressè, aut tacitè præfinitum sit; tunc debitor non ante censetur esse in mora culpabili, nec tenetur de damno, quam creditor debitum congruo tempore exegerit. Ita communiter per sensum contrarium, ex l. cit. quia tunc creditor sciens, & valens petere, censetur dilationem concedere non petendo, modo non omitat petere ex metu, vel oblivione.

Porro licet debitori anticipatè solvere debita, si terminus fuerit præfinitus in ejus favorem, ut in mutuo, & commodato: quia quisque potest jure suo cedere; & quia tunc terminus non est appositus, ne solutio anticipatè fiat, sed ne ultra differatur. Secus, si terminus fuit appositus in favorem creditoris: nam fieret injuria creditori habenti Jus, ne sibi fiat solutio ante præfinitum tempus, ex l. 15. ff. de annuis legat.

Q. 3. In quo loco, & cujus impensis fieri debet restitutio?

Resp. 1. Si debitum ortum sit ex injuria, nempe ex injusta acceptione, detentione, vel damnificatione culpabili, restitutio fieri debet impensis debitoris, & in eo loco, ubi Dominus rem suam possessurus erat, si ablata, vel destructa non fuisset. Ita commun. quia restitutio ob injuriam ita fieri debet, ut Dominus in eum statum restituatur, in quo fuisset, si
nulla

nulla injuria illata fuisset, & omnino indemnis
 fervetur: alioqui non reponeretur æqualitas,
 nec integrè tolleretur injuria. Quare si Do-
 minus aliò migravit, & rem suam secum trans-
 laturus erat, si habuisset; restitutio ei debet
 fieri ubi nunc degit impensis debitoris, dedu-
 ctis sumptibus, quos in eare secum asportan-
 da facturum fuisset. Nec excusatur debitor,
 etiamsi omnibus spectatis damnum, quod ex
 sumptibus, vel aliunde patietur, sit duplo ma-
 jus illo, quod Dominus pateretur, si ei non
 restituere, spectata, paupertate, & necessita-
 te utriusque. Ut si debeat centum ex delicto,
 nec possint reddi nisi adhuc alia centum im-
 pendendo: quia magis æquum est, ut delin-
 quens patietur damnum illud, & amittat cen-
 tum ex bonis suis, quàm quòd creditor inno-
 cens cogatur idem damnum pati; nam in pa-
 ri damno melior est conditio innocentis, seu
 injuriam passi, quàm nocentis, qui sibi inapu-
 tare debet damnum illud, cum sit ejus causa
 per injuriam. *Vasquez, De Lugo, &c.* Si tamen
 restituere non possit, nisi faciendo impensas
 duplo longè majores, quàm res valeat, potest
 differre restitutionem, donec illam absque
 tanto suo detrimento facere queat, vel mone-
 re creditorem, ut significet quid de re illa fieri
 velit. Quòd si monere nequeat, & pruden-
 ter judicet nunquam aliter posse fieri restitui-
 tionem, juxta multos potest, ac debet resti-
 tuere ejus consanguineis, vel pauperibus:

quia creditor non est tunc rationabiliter iniustus; & alioqui magna esset inæqualitas, si debitor restituere deberet cum quibuscumque sumptibus. Quisque tamen tenetur causam damni à se injustè positam tollere, & damna injustè illata restituere cum suo damno æquali, atque etiam saltem paulò majore: nam justum non est, ut innocens damnum injustè sustineat, ne is, qui illud injustè tulit, æquale, aut paulò majus damnum patiatur in illo impediendo, & refarciendo.

Resp. II. Quæ debentur ex re accepta bona fide extra contractum, restitui debent in loco, ubi habentur; nec debitor tenetur ea impensis suis mittere Domino, sed impensis Domini. Ita omnes; quia possessor bonæ fidei non tenetur cum suo damno Dominum in pristinum statum restituere, cum eum per injuriam non deturbaverit. Igitur debet solum repræsentare rem ubi illam habet, & custodire, monito interea Domino, ut significet, quo pacto velit rem sibi suis sumptibus remitti. Imò ipse Dominus tenetur non solum ad impensas rei remittendæ, sed etiam custodiendæ necessarias, L. 2. ff. de Negot. gest.

Resp. III. Quæ debentur ex contractu, in quo res eadem numero restituenda est, si in alterius tantum partis utilitatem accepta sint, debent ejus impensis restitui, nisi justâ pactione aliter conventum sit: quia æquum non est, ut res ex contractu debita restituatur impensis illius

illius, cuius commodum in eo quæsitum non est, nec ut quis damnum ex Beneficio collato pati debeat. Econtra par est, ut qui sentit commodum, sentiat & onus *Reg. Jur. 55. in 6.*

Resp. IV. Quæ debentur ex contractu restitui debent ex natura contractûs in eo loco, ubi res accepta fuit. *Ita multi.* quia nullus locus magis justitiæ congruit; & æquitas postulat, ut sicut res eadem accepta, vel alia æquivalens, quæ loco acceptæ substituitur, restituenda est, ita etiam restituatur in eodem loco, ubi accepta fuit, cum restitutio sit repositio rei in pristino statu. Hinc ex natura contractûs teneris reddere mutuum, depositum, rem locatam, in loco ubi accepisti, non alibi nisi impensis alterius. Item ex natura contractûs debes solvere pretium rei emptæ, vel locatæ in loco, ubi res traditur, pro qua solvendum est. Nam in quocunque alio solutio fiat, deficere potest æqualitas contractûs: hæc enim desumitur ex æqualitate dati, & accepti, quæ dependet multum à loco, in quo datur, & accipitur: quia valor rei, vel usus illius, & æstimabilitas pretii, ac pecuniæ variatur ex varietate loci. *De Eugo.* Possunt tamen contrahentes de alio loco pacisci, modo hoc onus justa mercede compensetur, ut servetur æqualitas. Et tunc ibi restitui debet: nam pacta justa obligant, & contractus ex conventionem legem accipiunt, ex *Reg. Jur. 35. in 6.*

M 3

Resp. V.

Resp. V. Quæ debentur ex donatione, legato, testamento, tradi debent in loco ubi erant, cum donarentur (nisi aliud in ipsa dispositione expressum sit) & impensis ejus, cui donata sunt. *Ita omnes.* nam qui rem gratis dat, vel legat, non intendit se ad amplius obligare. Si tamen hæres eam alio transferret, teneretur suo sumptu illam remittere in locum ubi erat prius. *Ita Lessius.*

Q. 4. Cujus periculo fieri debet restitutio?

Resp. I. Restitutio faciendâ ratione injuriæ, fit periculo debitoris. *Est communis.* quia ratione injuriæ tenetur Dominum prorsus indemnem servare, & sic debet subire omne damnum, ac periculum: Dominus enim nullum debet pati damnum ex injuria sibi illata. Et quia *culpa præcedente casus etiam fortuitus imputatur.* c. ult. de Depos.

Hinc *ex communi,* si debitor adhibitâ maximâ diligentiam rem nuntio, quem putat fidelem, vel Confessario tradat restituendam Domino, & hi sive culpate, sive inculpate rem Domino non reddant, tenetur iterum ad idem restituendum, donec re ipsa Dominus accipiat. Quod si pluries idem restituere tenetur, id fit per accidens, & sibi imputare debet, nam *Damnum quod quis suâ culpâ sentit, sibi debet, non aliis imputare.* Reg. Jur. 86. in 6.

Restitutio autem rei alienæ in individuo faciendâ à possessore bonæ fidei, fit periculo Domini, modò possessor eam remiserit per
homi-

hominem, quem prudenter judicabat esse red-
diturum, ex L. 20. ff. *Commodat.* quia seclusis,
culpâ, morâ, & pacto, res perit Domino.
Hinc restitutio rei commodatæ, locatæ, de-
positæ, fit periculo Domini, si nulla interve-
niat culpa restituentis.

Resp. II. Ex communi, solutio debitorum
ex contractu facienda ex bonis debitoris, ejus
periculo fit, ita ut si pecunia eorum solutioni
destinata surripiatur, vel ab eo, cui restituenda
commisit, amittatur, aut retineatur, ipse
teneatur aliam dare creditori: quia res perit
Domino, & res Dominus pecuniæ tuæ, donec
creditori tradatur; tunc enim solum à te in il-
lum transfertur dominium. Nisi tamen cre-
ditor miserit, vel designaverit hominem cer-
tum, cui pecuniam committas; hic enim ac-
cipit loco creditoris, sive creditor censetur
accepisse per designatum. Quare si hic pecu-
niam amittat, vel retineat, damnum est cre-
ditoris, non tuum, l. 39. & 49. ff. *de Solut.*

Q. 5. Quo ordine restituendum est?

Not. Quando bona debitoris in solutionem
omnibus creditoribus sufficiunt, non est opus
ullo ordine, cum omnibus satisfaciendum sit.

Resp. I. Ex communi, quando res aliena ex-
tat in se, restitui debet Domino, nec potest
aliis in solutionem dari: quia debitor debet
solvere ex bonis propriis, non alienis: nam
rei dominium nequit transferri ab eo, qui il-

Iud non habet. Unde si ignoretur Dominus rei in se extantis, commodatæ, depositæ, ablatae, &c. vel ejus hæres, hæc impendi debet in pauperes, vel alia pia opera juxta dicta.

Res autem credito vendita extans apud debitorem non videtur reddi debere venditori præ aliis creditoribus, si is aliunde non habeat jus prælationis. Ita multi præsertim Juris periti, qui apud Covarruviam asserunt, hanc esse communem: quia res vendita non est amplius venditoris, secutâ traditione, & habitâ fide de pretio ejus; nam tunc translatum est ejus dominium; neque manet illi obnoxia jure hypothecæ: nulla enim inducitur hypotheca, nisi vel ex conventionem, vel jure positivo, & nulla ex hoc utroque capite reperitur inducta. Et verò si illa res ab emptore alteri revendita esset, hic haberet dominium in eam omnino liberum.

Resp. II. Ex bonis debitoris r. Prius solvi debent impensæ pro funere debitoris; l. Penult. ff. de Religios. & sumpt. funeris. item pro curatione ejus.

2. Ex communi, prius solvenda sunt debita certa, id est quorum cognoscitur creditor, quam incerta, id est quorum creditor ignoratur. Tum quia creditor incertus, cum nequeat per se immediate recipere rem debitam, non est rationabiliter invitatus, ut ipsi præferatur creditor certus, qui immediate damnum pateretur ex omissione restitutionis, quippe
habet

habet jus immediatum, ac determinatum exigendi solutionem, quod pauperes, aut alia causa pia, non habent circa debita incerta; cum ista possunt in hos, vel illos usus pios impendi: tum maxime quia in hoc creditor incertus consentire merito praesumitur, cum sit opus pium, ac Deo gratum subvenire debitori indigenti, & gravato aere alieno, ut possit se liberare a creditoribus certis eum prementibus, remanente onere postea debita incerta solvendi pauperibus, cum facultas aderit.

3. *Ex cummuni*, debita ex titulo oneroso prius solvi debent, quam debita ex titulo gratuito, v. g. liberali promissione, vel legato, ex l. 19. ff. de Re judic. ibi. *Qui ex causa donationis convenitur, in quantum facere potest, condemnatur, & quidem is solus deducto aere alieno*, quia in pacto gratuito, & legatis subintelligitur conditio, *Si absque tertii damno fieri possit: nisi status rerum mutetur*. Deinde nemo censetur se ex sola sua liberalitate velle obligare in casu, quo ad egestatem redigeretur, nec aequitas id patitur. Hinc debita defuncti solvi debent ante omnia legata, etiam pia. Idem dic de votis, quia Deus non acceptat illa cum detrimento tertii. Vota tamen solvenda sunt ante legata: quia vota obligant defunctum, non legata, quae supponunt solutionem aliorum debitorum contractorum.

4. Solvendum est creditoribus hypothecam habentibus ante alios, qui non habent, l. 19. Cod. *Qui pot. in pig.* nam bona sunt special-

M S

ciali-

cialiter obligata solutioni hypothecariorum, qui proinde jus speciale habent, ut ex iis solutionem recipiant præ aliis.

5. Inter creditores hypothecarios prius solvendum est iis, qui priores sunt tempore, juxta Reg. Jur. § 4. in 6. *Qui prior est tempore, potior est jure.* nam obligatio posterior non potest tollere jus alteri jam acquisitum. Unde in ea intelligitur hæc conditio, *si sine damno prioris creditoris poterit ex eadem re cæteris satisfieri.* Sunt tamen aliqui casus, in quibus posterior tempore præfertur priori hypothecario. 1. Si pecuniam mutuavit ad conservationem, vel refectionem rei, quæ alteri obligata erat, l. 5. ff. *Qui potiores in pign.* nam huic damnum non inferitur, cum sine hac mutuacione res hypothecata periisset, vel deterior facta fuisset. 2. Si mutuavit tibi, v. g. centum, ut satisfaceres pro mercium vecturâ, vel pro locatione ædium, in quibus asservarentur, debeo ex illis solutionem accipere ante alios in illis hypothecam habentes, l. 6. ff. eod. tit. 3. Est hypotheca dotalis, per quam bona mariti sunt obligata uxori, ejusque liberis, ita ut ex illis bonis dos deduci possit ante alios creditores habentes tacitam hypothecam priorem, l. 12. C. *Qui pot. in pign.* Sed ex comuni, dos non præfertur hypothecæ expressæ priori, licet præferatur expressis posterioribus: tum quia creditores anteriores iniquè per nuptias supervenientes privarentur jure suo, quòd ex-
pref-

presè pacti fuerant: tum quia fiscus, & dos
 æquantur in jure, & tamen fiscus non præfer-
 tur hypothecis anterioribus expressis, l. 8. ff.
Qui potior in pig. & l. 4. Cod. cod. tit. 4. Cum
 ex pecunia Pupilli, vel minoris res aliqua em-
 pta est, res illa manet Pupillo obligata ante
 omnes l. *enul. cod. de seruo pignori dato.* 5.
 Si credam tibi pecuniam ad emendam rem ali-
 quam cum pacto expresso, ut res illa maneat
 mihi hypothecata pro debito, præferat aliis
 hypothecam generalem habentibus in omni-
 bus bonis tuis etiam futuris, l. 7. Cod. *Qui pot.*
in pig. nam nulli creditori intertur damnum:
 debitor enim sine mea pecunia mutuata non
 haberet illam rem, vel ejus valorem. 6. Cum
 quis cum fisco contraxit, manent ejus bona
 fisco obligata, cum privilegio Prælationis.
 Idem jus habet fiscus ratione tributum nondum
 soluti, l. 2. Cod. *De Privileg. Fisci.* 7. Cum
 quis alicui pecuniam ad militiam mutuat, ha-
 bet hypothecam cum privilegio Prælationis
 etiam ante dotem, licet sit posterior dote; quia
 in his duobus ultimis casibus spectatur bonum
 commune, quod privato præferri debet.

6. Post creditores hypothecarios, seu rea-
 les solvendum est aliis creditoribus persona-
 libus non habentibus hypothecam; inter hos
 primo loco solvendum est iis, qui habent per-
 sonale privilegium Prælationis; quale habet
 sponsa in bonis sponsi ratione dotis traditæ,
 non secuto matrimonio; & qui deposuit pe-
 cuniam

pecuniam apud nummularium, non percipiens inde usuras; item qui pecuniam credidit ad navem exstruendam, instruendam, emendam, &c.

Secundo loco solvendum est aliis creditoribus ex titulo oneroso cuique pro rata, v.g. media, vel tertia pars debiti, sive debitum ex contractu, sive ex delicto contractum sit; nam secundum multos inter hæc debita nulla est prælatio, cum sint æquè debita ex iustitia sine ullo privilegio. Item juxta multos inter alios creditores merè personales nulla est prælatio, sed cuique pro rata solvi debet, ex l. 6. Cod. *De bonis auctoꝝ*. §c. & l. 17. ff. *De privil. credit.* ibi. *Privilegia non ex tempore æstimantur, sed ex causa: Et si ejusdem tituli fuerint, concurrunt, licet diversitates temporis in his fuerint.* quia omnes æquale jus habent. Et illa regula: *Qui prior est tempore, &c.* valet solum inter hypothecarios.

Not. Quæ hæctenus de ordine restitutionis dicta sunt ex jure communi, seu Casareo, ea servanda sunt ubi, & quatenus illud receptum est. Quòd si in aliquibus locis sint hæc de re aliæ leges, vel consuetudines rationi consentaneæ, servandæ sunt etiam in foro conscientia, ut docet communis sententia; nam hæc leges non nituntur falsa præsumptione: at omnis lex rectæ rationi consentanea, quæ non nititur falsa præsumptione, obligat in conscientia,

entia, cùm sit actus efficax, & absolutus potestatis obligativæ.

Q. 7. An prius petenti licet prius solvere?

Resp. I. Non licet creditori prius petenti solvere cùm damno ejus, qui habet hypothecam priorèm, vel privilegium: quia huic fieret injuria, cùm habeat jus prælationis. Unde solvens tenetur ei de damno, & ipse potest recuperare ab alio creditore id, quod solutum est, l. 22. Cod. de Jure deliber. qui si solutionem petiit, vel accepit, sciens jus aliorum, peccavit contra justitiam, & tenetur ante sententiam judicis restituere aliis creditoribus privilegiatis: quia fecit illis injuriam damnosam; nam petendo induxit debitorem ad damnum injustum inferendum creditoribus hypothecariis, & solutionem recipiendo cooperatus est injustæ damnificationi illorum.

Resp. II. Si unus ex creditoribus personalibus non privilegiatis exigat in judicio solutionem debiti ante alios non habentes jus prælationis, tenetur debitor ei integrè solvere, etiam si tempore esset posterior: quia lex, & sententia Judicis dat ei jus prælationis ob diligentiam, quam adhibuit ante cæteros, l. 6. & 24. ff. Quæ in fraud. credit.

Dixi, in judicio, nam si extra judicium petat, controversitur: asserunt, Sylvest. Nav. Lessius & alii, quia diligentia posterioris creditoris petentis facit eum potiozem, & quia in l. 24. cit.

24. cit. dicitur non posse revocari id, quod solutum est uni creditori debitum exigenti, nullâ factâ mentione iudicii; & hæc ratio additur, quia vigilando meliorem suam conditionem fecit. Alii cum De Lugo negant, quia sola petitio privata sine sententia iudicis non potest dare jus uni in detrimentum aliorum æquale jus habentium; & leges supra dictas intelligunt de petitione in iudicio accedente sententia iudicis.

Sed si debitor non valens solvere omnibus creditoribus, solverit uni creditori non habenti jus prelationis, an hic tenetur restituere alteri creditori habenti tale jus?

Resp. Aff. Quia accipiendo solutionem, impedit alterum à recipienda solutione sibi prius iure debita, & sic facit ei iniuriam damnosam. Et tunc violatur non solum ordo, sed etiam substantia restitutionis; nam quod uni ex iustitia debitum est, solvitur alteri. Deinde accipiens cooperatur dationi iniustæ, & damnosæ alteri, seu damnificationi iniustæ creditoris, cui hæc pecunia prius debetur, & detrahitur: quænam enim maior cooperatio dationi iniustæ esse potest, quàm acceptio, quæ illam perficit, & complet, & sine qua nullum pariter damnum? sed qui cooperatur actioni iniustæ, & damnosæ, tenetur ad restitutionem. Ita Azor, De Lugo, & alii.

Q. 83

Q. 8. *An debitor potest solvere totum debitum creditori non petenti, si ipse non sit solvendo aliis, qui pariter non habent hypothecam, nec privilegium?*

Resp. Neg. Quia faceret injuriam aliis, qui Jus habent, ne alter carens privilegio, & actione ipsis præferatur: nam, spectato jure naturali, bona debitoris, quæ omnibus debitis solvendis non sufficiunt, sunt pro rata secundum proportionem dividenda creditoribus æquale Jus habentibus, & quorum nullus habet Jus prælationis: nam sunt æqualiter iis debita. Multi excipiunt, si unus creditor sit in gravi necessitate, non alii; quia debitus ordo charitatis exigit, ut præferatur aliis, qui cum non ita indigeant, non sunt rationabiliter inviti.

Q. 9. *An qui aliquid gratis, vel cum onere accipit ab eo, quem scit exinde reddi impotentem ad solvenda debita, peccat contra Justitiam, & tenetur accepta restituere, licet eum ad id non induxerit?*

Resp. Aff. Est communis. teste De Lugo. Prob. Quia talis injuriam infert creditoribus, nam cooperatur injusto impedimento, quo debitor reddit sibi impossibilem solutionem: sive concurrat efficaciter ad injustam alienationem, & injustitiam contra creditores à debitore admissam: quælibet enim alienatio ad sui valorem, & efficaciam requirit acceptationem.

nem. Et verò (ut ait De Lugo) ad damnificationem creditorum non minus conditio acceptatio tua, quàm inductio: si enim tu non acceptares rem, maneret adhuc apud debitorem, & ipse non esset impotens ad solvendum; ergo per acceptationem non minus, quàm per inductionem cooperaris ad damnum, quod creditoribus infertur. Imò tu completes, & perficis illud, quod per oblationem debitoris solum erat inchoatum, & quasi in affectu, per acceptationem verò perficitur, & ponitur in effectu.

CAPUT VI.

*De Causis excusantibus à restitutione,
vel ejus dilatione.*

Q. I. AN remissio creditoris excusat à restitutione?

Resp. Aff. Si sit legitima: quia per illam condonatur jus exigendi, & accipiendi solutionem: ac proinde tollitur in debitore obligatio solvendi, quæ postea non redit; nam obligatio semel extincta minimè reviviscit, L. 9. Cod. De remiss. pig. Deinde sicut creditor potest jus suum, quod habet in debitorem, alteri donare, ita etiam ipsi debitori, potest remittere; nam remissio est quædam donatio. Ut autem hæc remissio sit legitima, & verè liberet